

Monumentnummer*: 527699

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 11 oktober 2004
Kadaster deel/nr 82808/44

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Stavoren		Súdwest-Fryslân		Fryslân			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Voorstraat	94			8715 JC	Stavoren		
Voorstraat	96			8715 JC	Stavoren		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Staveren	A				1064		
Staveren	A				1063		

*Omschrijving***

Inleiding

Voormalig GEMEENTEHUIS van Stavoren met WONING, aangebouwde voormalige ARCHIEFRUIMTE, IJZEREN HEKWERK en STOEPSTEEN. Het gebouw ligt aan de IJsselmeerzijde van de Voorstraat tegenover de stenen brug over de Delf die de west- en oostzijde van de Voorstraat met zijn karakteristieke overtuinen van elkaar scheidt. Links grenst het gebouw aan woonbebouwing, rechts aan de kleine Baptistenkerk, aan de achterzijde aan de zeedijk. Het nieuwe gemeentehuis c.a. werd in 1889 in eclectische trant gebouwd door de aannemers Kampman en Smit ter plaatse van het oude gemeentehuis. In het nieuwe gebouw zijn verschillende uit het oude gebouw afkomstige onderdelen (lijstwerk en schilderijen e.d.) herplaatst. Het linkergedeelte van het gebouw was in gebruik als woonhuis van de burgemeester; het rechtergedeelte deed dienst als gemeentehuis (met o.a. raadzaal, burgemeesterkamer, secretarie en aangebouwde bomvrije archiefruimte). Omstreeks 1931 zijn de schilderstukken in raadzaal en burgemeesterkamer gerestaureerd door J.C. Traas, restaurateur van het Museum H.W. Mesdag te Den Haag; voor de herinrichting van beide ruimten tekende A.L. Oger, architect van het Rijksbureau voor de Monumentenzorg. Bij de uitvoering van de werkzaamheden waren onder meer verschillende bedrijven uit Stavoren betrokken. In 2003 is het voormalige gemeentehuis aangepast aan de functie wonen en werken. Hoofdropzet, burgemeesterkamer en raadzaal - die nog dienst doet als trouwzaal - archiefruimte en andere waardevolle

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

elementen zijn daarbij gehandhaafd. In de grote zaal op de begane grond is bij gelegenheid van deze werkzaamheden een plafondschildering aangebracht.

Omschrijving

EXTERIEUR. Blokvormig, gedeeltelijk onderkelderd pand, opgetrokken uit roodbruine waalklinkers op een trasraam van klinkermoppen en gedekt door een afgeknot met zwartgeglazuurde Friese golfpannen belegd schilddak; hardstenen plint aan voorzijde; hoekpilasters met verdiepte banden van gele baksteen; geprofileerde verkropte kroonlijst rondom, aan de voorzijde rustend op negen terracotta consoles; gesmede muurankers; sluitstenen, neuten, dorpels, stoeptreden e.d. van Escauzijnsche hardsteen; siermetselwerk in gele baksteen. De voorgevel symmetrisch ingedeeld door een even uitgemetseld middenrisaliet uitlopend in stenen dakkajuit; op de begane grond een centrale (dubbele) ingangspartij met dubbele paneeldeuren in geprofileerde omlijsting, tweeruits bovenlicht en brede tweetreeds hardstenen stoep; aan weerszijden twee T-ramen; op de verdieping openslaande deuren met ondiep balkon op terracotta consoles; balkonhek van siersmeedwerk, waarop aangebracht het gemeentewapen van Stavoren onder kroon; de dakkajuit met T-raam, geprofileerde kroonlijst en hoekpilasters met terracotta kapitelen. De achtergevel eveneens symmetrisch ingedeeld door centrale dubbele ingangspartij met aan weerszijden een raam; op de verdieping een balkon met aan weerszijden eveneens een raam (oorspronkelijk zesruitsramen, thans T-ramen). In de rechterzijgevel een zesruitsraam; in de linkerzijgevel een tweelicht kelderraam en twee H-ramen. De meeste raam- en deuropeningen getoogd en voorzien van bovenlicht met gestraald wybertmotief; sommige onder anderhalfsteens hanenkam met sluitsteen.

INTERIEUR. De oorspronkelijke plattegrond is nagenoeg bewaard gebleven. Op de begane grond is de grote zaal teruggebracht; aldaar paneeldeuren en binnenluiken; plafondschildering uit 2003. In de raadzaal op de verdieping eiken betimmeringen en zes behangselschilderingen met Bijbelse taferelen vervaardigd in 1776 door de schilder E.V. Hoek, afkomstig uit het oude gemeentehuis en, volgens overlevering, een geschenk van Willem V. Voorgesteld zijn: Salomo's Eerste Recht, Esther en Mordechai voor Ahasverus, Juda en Thamar, Suzanna en de Ouderlingen, Jacob en Ezau, de Zegening van Jacob. Meubilair en betimmeringen dateren uit omstreeks 1931, toen de raadzaal werd gerestaureerd. In de burgemeesterkamer zijn bewaard (en afkomstig uit het oude gemeentehuis) de eiken betimmeringen, een plafondgrisaille met in het midden een trofee geflankeerd door Mars en de Staverense Maagd. Voorts, binnen eikenhouten omlijsting, een geschilderd portret van Willem V en, als dessus-de-porte, een schilderstukje in eikenhouten snijwerk voorstellende 'Het Stadhuis' (het oude gemeentehuis) van de hand van J. Akkerman, huis- en kunstschilder te Stavoren en aangeboden bij gelegenheid van de restauratie van omstreeks 1931. Daarnaast zijn, door het gebouw heen, onder meer nog aanwezig paneeldeuren, binnenluiken en rondboogdoorgangen. Op zolder tenslotte de gave grenenhouten kapconstructie met enkelvoudig hangwerk.

IJZEREN HEKWERK Voor het pand, aan de Voorstraatzijde, staat een verzorgd tweede helft 19e-eeuws gietijzeren hekwerk.

STOEPSTEEN Rechts naast de ingang staat, binnen het hek, een vermoedelijk laat-middeleeuwse stoeppaal van Olandkalksteen. Deze is waarschijnlijk afkomstig uit Tallinn (Estland). In de bovenste helft van de steen de voorstelling van een griffioen die is gevat in een bewerkte cirkel met primitieve mensenkopjes en krullen.

Waardering

Voormalig gemeentehuis van Stavoren van algemeen belang: - wegens de ouderdom van de verschillende onderdelen; - wegens de oorspronkelijke functie in relatie tot de omvang, die voor de bescheiden bebouwing van de Zuiderzeestadje Stavoren op zijn minst

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

opvallend is; - wegens de voor de tijd van ontstaan kenmerkende architectonische vormgeving; - wegens het voor de tijd van ontstaan kenmerkende materiaalgebruik; - wegens de op hoofdlijnen nog herkenbare plattegrond; - wegens de aanwezigheid van een aantal waardevolle interieuronderdelen; - wegens de aanwezigheid van een bijzondere stoeppaal; - als herinnering aan de eertijds zelfstandige gemeente Stavoren; - wegens de bijzondere ligging in Stavoren tussen Delf en het tegenwoordige IJsselmeer.

Hoofdcategorie

Bestuursgebouwen, rechtsgebouwen en overheidsgebouwen

Subcategorie

Bestuursgebouw en onderd

Functie

Stadhuis